

Översvämningar i Södermanland 29/7 2010

**David Hultman
Tobias Erdsjö
Peter Ehrenstråhle**

Datum och tid: Torsdag 29/7
Plats: Eskilstuna kommun
Typ av skada: Vattenskador
Typ av olycka: Översvämning
Insatsrapport (nr): 2010A00547, 2010A00543, 2010A00549, 2010A00544,
2010A00553, 2010B00066, 2010B00067, 2010B00068, 2010A00550, 2010A00548,
2010A00545, 2010A00551, 2010A00555
Diarienummer: _____

Sammanfattning av händelseförlopp och konsekvenser av olyckan

På grund av stora regnmängder i Södermanland orsakades flertalet översvämningar torsdagen den 29/7 2010. Värst drabbat var områdena kring Åker och Mariefred i Strängnäs kommun. I Eskilstuna blev skyfallet betydligt mildare men en ansevärd mängd fastighetsägare hörde av sig om stigande vattennivåer i källaren. De inkommande larmen resulterade i belastning på både personella resurser såväl som utrustning. Station 130 kallades in för beredskap. Under natten lättade regnet och det befintliga dagvattensystemet kunde leda undan allt mer vatten. Konsekvenser blev omfattande vattenskador i flera fastigheter.

Bakgrundsbeskrivning

Inget missnöje eller misstanke om allvarliga brister ligger till grund för utredningen varför denna är begränsad i omfattning. Orsaken till utredningen är den ovanliga omfattningen av olyckstypen översvämning. Under kvällen och natten föll stora mängder regn över delar av Södermanland. I grannkommunen mättes lokalt upp emot 200mm nederbörd på sex timmar med 150 larm och stora vattenskador som följde varför utrustning såsom pumpar rekvirerades från Eskilstuna station (D100). Omfattningen i Eskilstuna blev av mildare karaktär med ett 15-tal fastighetsägare drabbade av vattenskador i sina bostäder.

Samtliga insatsrapporter som behandlar de aktuella ärendena är: 2010A00547, 2010A00543, 2010A00549, 2010A00544, 2010A00553, 2010B00066, 2010B00067, 2010B00068, 2010A00550, 2010A00548, 2010A00545, 2010A00551, 2010A00555

Händelseförlopp

IL, SCB och RCB samlades under eftermiddagen vid 16-17-tiden i samband med att vederbörande fått kännedom om grannkommunens problem med oväder. Strax innan detta hade en trafikolycka inträffat vid vilken det regnade kraftigt. Prognoserna pekade i det läget på att ovädet skulle röra sig in mot Eskilstunaområdet men avta betydligt i styrka. IL och RCB ska dock ha uttryckt misstanke om att vädret mycket väl kan slå till med kraft även i Eskilstuna. SCB berättade att Strängnäs fått i storleksordningen 150 larm. I samband med detta gav IL order om att börja plocka fram pumpar i förberedande syfte. Därefter gjordes en plan om att vid många larm dela upp styrkan i grupper om två man och ett fordon för att kunna hantera så många skadeplatser som möjligt.

När larmen som misstänkt började komma in så kallades Torshälla in för beredskap på station 100. Även SCB och BMB kallades in (SCB hade där emellan åkt hem när läget såg förhållandevis lugnt ut).

Lite senare ringer Strängnäs in och rekvirerar förstärkning då deras resurser inte räcker till. Eskilstuna bistår med 5 pumpar och 4 man (två från huvudstationen och två från Ärla).

Insatsen

Till insatsen bidrog personella resurser från heltidsstyrkan, inklusive jourhavande BMB, SCB och RCB samt deltidstyrkan från Torshälla. Delar av värdet Ärla hjälpte Strängnäs kommun under natten. Utöver detta användes samtliga pumpar som fanns att tillgå.

Brister i insatsen

Mycket folk har stundtals rapporterat befinna sig inne på stabsrummet. Som mest befann sig upp emot 7-8 personer inne på rummet vilket är för många för att det ska finnas rimlighet att utföra ett effektivt arbete.

Arbetsprogrammet lupp påbörjades men avslutades då detta inte bedömdes effektivt tillämbart för denna händelse. Istället användes en ”whiteboard” för att hålla koll på alla samtidigt pågående insatser. Detta medförde att dokumentationen i viss mån blev lidande om än SCB passade på att fotodokumentera tavlan med sin telefonkamera.

Ett av kommunens brandvärn åkte vid ett tillfälle ut i räddningstjänstens regi utan att detta var förankrat i organisationen som det borde ha varit. Värnet har inte mandat att själva ta initiativ att göra räddningsinsatser. Detta medförde en brist i beredskapen då värnet var ute på uppdrag utan befälens godkännande eller kännedom. Dessutom är det oklart huruvida detta alls var ett uppdrag som borde klassats som räddningstjänst då kriterierna med behovet av ett snabbt ingripande, kostnaderna för insatsen, det hotade intressets vikt och omständigheterna i övrigt inte anses vara uppfyllda.

Från de faktiska insatser där räddningstjänstens personal närvarat har inga anmärkningsvärda brister rapporterats. I de flesta fallen har olyckan redan skett och behovet av ett snabbt ingripande är inte överhängande. Detta fanns med i resonemanget under den aktuella natten varför flertalet inkommande samtal från allmänhet som ansåg sig drabbad aldrig klassades som räddningstjänstuppdrag då kriterierna för räddningstjänst inte var uppfyllda.

Förslag till åtgärder

Ett förslag på åtgärd för att insatserna skulle ha gått lättare att planera är att samtliga befäl (IL, SCB och RCB) skulle stannat kvar på stationen då indikationerna var så tydliga att ovädret skulle nå Eskilstuna kommun.

Att dokumentationen efter en så omfattande grupp av insatser måste fungera är viktigt. I de lägen LUPP inte passar bra går det att dokumentera på annat sätt exempelvis genom att skriva ner en logg digitalt eller i pappersformat.

Mer tydliga befälsstrukturer. Vem som ska befinna sig på vilken plats? Då det blir för trångt inne på stabsrummet och informationsbehovet internt fortfarande är stort kan det vara läge att istället sammankalla till en genomgång inne på stabstorget med jämna mellanrum.

Tydlighet och information till det värn som inledde en räddningsinsats utan att ha mandat till detta. Värnet bör informeras om dess roll i organisationen för att undvika att samma misstag inträffar igen.

Återföring

Erfarenheterna delges berörda och intresserade genom denna rapport som publiceras efter principen för offentlig handling.

Bilagor

Se insatsrapporter.